

Lov og nåde

Ugens vers

"Jeg ophæver ikke Guds nåde, for hvis der kan opnås retfærdighed ved loven, er Kristus jo død til ingen nytte" (Gal 2,21).

Introduktion

De fleste kristne kirkesamfund taler om lov og nåde og forstår forholdet mellem de to. Loven er Guds standard for hellighed og retfærdighed, og overtrædelse af den lov er synd. "Enhver, som gør synden, begår også lovbrud, for synd er lovbrud" (1 Joh 3,4). Og fordi vi alle har overtrådt loven – "Skriften har indesluttet alt under synd" (Gal 3,22) – er det kun Guds nåde, der kan frelse os. "For af den nåde er I frelst ved tro. Og det skyldes ikke jer selv, gaven er Guds" (Ef 2,8).

Der er selvfølgelig den "lille detalje" om den syvende dag som sabbat, som indgår i loven. Af forskellige årsager afviser mange kristne den syvende dag som sabbat og fremkommer med alle mulige undskyldninger for at forsvare deres afvisning. Men det er et andet emne.

Selv om temaet lov og nåde udtrykkes på forskellige måder, findes det i hele Bibelen, også i Femte Mosebog. Også Femte Mosebog præsenterer forholdet mellem lov og nåde, men gør det i en helt speciel sammenhæng.

Ugens tekster

- Ez 28,15-16
- 5 Mos 4,44
- Rom 3,20
- 5 Mos 10,1-15
- 5 Mos 5,6-22
- 5 Mos 9,1-6

Himlens lov

Gud er en kærlighedens Gud. Og kærlighed er hans karakters overordnede princip og fundamentet for hans styre. Gud har skabt os som moralske skabninger med moralsk frihed, den frihed, som er en naturlig del af kærlighed, fordi han ønsker, at vi skal elske ham.

Centralt i tanken om moralsk frihed står den moralske lov. Subatomare partikler, havets bølger, kænguruer, som alle til en vis grad følger naturlove, følger ikke og har ikke brug for at følge morallove. Kun moralske væsner gør det. Derfor har Gud også en morallov for englene i himlen.

Ez 28,15-16

Disse vers taler om Lucifers fald i himlen. Der blev fundet "uret" i ham, og han "syndede". Hvad fortæller anvendelsen af disse ord om, at der findes en morallov i himlen?

Både "uret" og "syndede" er ord, der bruges blandt mennesker. Men Skriften bruger de samme ord om det, der skete i himlen, i en anden del af Guds skaberværk. Det fortæller os noget om, hvad der eksisterer i himlen lige så vel som på jorden.

"Skal vi da sige, at loven er synd? Aldeles ikke! Men synden kom jeg først til at kende gennem loven. Begæret vidste jeg ikke af, før loven sagde: 'Du må ikke begære!'" (Rom 7,7). Kan den samme ide, i hvert fald i princippet, eksistere i himlen, hvor englene, som også er moralske væsener, lever?

Ellen White forklarer det på denne måde: "Guds vilje findes udtrykt i de bud, hans hellige lov indeholder, og principperne i denne lov er Himmelens principper. Himmelens engle opnår ingen højere kundskab end erkendelsen af Guds vilje, og at gøre hans vilje er en højeste tjeneste, der kan lægge beslag på deres kræfter" (*Med Mesteren på bjerget*, s. 112).

I himlen eller på jorden – det gør ingen forskel. Hvis Gud har skabt moralske væsener, har han også givet en morallov, de kan vælge at følge. Og overtrædelse af den lov, hvad enten det sker i himlen eller på jorden, er synd.

Til eftertanke

Hvorfor kan tanken om en morallov ikke adskilles fra tanken om moralske væsener? Hvad ville definere moral, hvis der ikke er en sådan lov?

Lov i Femte Mosebog

Den jødiske nation, Guds udvalgte folk, står på grænsen til Kana'an og er endelig klar til at arve det land, som Gud havde lovet dem. Som vi har set, udgør Femte Mosebog Moses' sidste undervisning til hebræerne, inden de skal indtage landet. I denne undervisning indgår befalingen om at adlyde.

5 Mos 4,44;
17,19; 28,58;
30,10; 31,12;
32,46; 33,2

Læs teksterne fra Femte Mosebog. Hvilken pointe udtrykkes igen og igen, og hvorfor er den så vigtig for folket?

Selv en overfladisk læsning af Femte Mosebog viser, hvor afgørende lydighed mod loven var for Israels folk. Den var i virkeligheden deres pagtsforpligtelse. Gud havde gjort meget for dem og ville blive ved med det – ting, de ikke selv kunne gøre, og som de ikke fortjente. Det er, hvad nåde er. Gud giver os, hvad vi ikke fortjener. Som svar bad Gud dem om lydighed mod hans lov.

Der er ingen forskel i dag. Guds nåde frelser os, uafhængigt af lovgerninger. "Et menneske gøres retfærdigt ved tro, uden lovgerninger" (Rom 3,28). Og vores svar er lydighed mod loven. Vi adlyder loven, ikke som et forgæves forsøg på at blive frelst derved, men som et resultat af den frelse, vi i nåde har modtaget. "For af lovgerninger bliver intet menneske retfærdigt over for ham; det, der kommer ved loven, er jo syndserkendelse" (Rom 3,20). "Elsker I mig, så hold mine bud" (Joh 14,15).

Femte Mosebog kan ses som én stor lignelse om nåde og lov. Israel kunne ikke selv befri sig fra Egyptens slaveri. Ligesom det Gud gjorde for Israel, frelser Gud os i sin nåde og udretter for os, hvad vi ikke selv formår, og som svar lever vi i tro et liv i lydighed mod ham og hans lov. Lige fra Adams fald og frem til dem, der lever under den store forfølgelse og dyrets mærke og betegnes som dem, "som holder fast ved Guds bud og troen på Jesus" (Åb 14,12), består Guds forhold til sit pagtsfolk af lov og nåde. Guds nåde tilgiver os vores overtrædelse af hans lov, og Guds nåde gør os også i stand til at adlyde hans lov. Denne lydighed udspringer af vores pagtsforhold til ham.

Til eftertanke

Hvordan kan vi undgå at blive legalistiske i vores lydighed mod loven?

Til bedste for dig selv – *L^etov Lak*

Skeptikere, som leder efter begrundelser for at afvise Bibelen, peger ofte på de barske udtalelser fra Gud, som findes i Det Gamle Testamente. Tanken er, at i modsætning til Jesus var Det Gamle Testaments Gud streng, hævngherrig og ondskabsfuld. Det er ikke et nyt argument, men det er lige så forkert nu, som da det først blev fremsat for mange hundrede år siden.

Igen og igen præsenterer Det Gamle Testamente Herren som en, der elsker sit folk Israel og kun ønsker det bedste for dem. Denne kærlighed viser sig tydeligt i Femte Mosebog.

5 Mos 10,1-15

Hvad er den umiddelbare sammenhæng for disse vers, og hvad lærer de os om, hvad Gud følte for sit folk, også efter deres synd? Hvad lærer de om nåde?

Disse vers er fulde af Guds nåde og kærlighed over for Israel. Læg specielt mærke til vers 12 og 13. De udgør én lang sætning, et spørgsmål, som ganske enkelt er: *Hvad kræver jeg, Herren, andet end følgende ... du skal vandre ad mine veje, elske mig, tjene mig og holde mine befalinger, til bedste for dig selv?*

I hele dette vers er spørgsmålet stillet i ental, altså til du/dig. Gud taler til hele folket, men hvad hjælper det, hvis folket hver især, individuelt, ikke adlyder det? Det hele er kun så godt som summen af de enkelte dele. Herren talte til Israel som et folk én ad gangen, individuelt.

Vi må heller ikke glemme afslutningen af vers 13: "så du holder Herrens befalinger" ... *l^etov lak*, "til bedste for dig selv." Gud befaler med andre ord folket at adlyde ham, fordi det er det bedste for dem. Gud skabte dem, Gud opretholder deres liv, Gud ved, hvad der er bedst for dem, og han ønsker det bedste for dem. Lydighed mod hans lov, mod hans Ti Bud, vil kun være til deres egen fordel.

Loven er ofte blevet sammenlignet med et hegn, en beskyttelsesmur. Ved at holde sig inden for muren bliver Guds folk beskyttet mod en horde af ulykker og ondskab, som ellers ville ramme dem og ødelægge dem. Kort sagt, på grund af kærlighed til sit folk gav Gud dem sin lov, og lydighed mod hans lov ville være "til bedste for" dem selv.

Til eftertanke

Hvordan har vi selv oplevet, at lydighed mod Guds lov har været til vores eget bedste?

En slave i Egypten

I Femte Mosebog går et bestemt tema igen: Gud frelste sit folk Israel ud fra Egypten. Igen og igen bliver de mindet om, hvad Gud har gjort for dem: "Da førte Herren os ud af Egypten med stærk hånd og løftet arm, med store og frygtindgydende gerninger, med tegn og undere" (5 Mos 26,8; se også 5 Mos 16,1-6).

Det Gamle Testamente bruger ofte historien om udgangen fra Egypten som et eksempel på, hvordan Gud i sin nåde befrier fra slaveri og undertrykkelse. "Jeg førte dig op fra Egypten, jeg udfriede dig fra trællehuset" (Mika 6,4).

Også i Det Nye Testamente dukker den tanke op, at udgangen af Egypten gennem Guds mægtige kraft er et symbol på frelse ved tro på Kristus: "I tro gik de gennem Det Røde Hav som på tørt land, mens egypterne druknede, da de prøvede det samme" (Hebr 11,29; se også 1 Kor 10,1-4).

5 Mos 5,6-22

Moses gentager her de grundlæggende betingelser for deres pagt med Jahve. Læg mærke til det fjerde bud og begrundelsen, der gives her. Viser dette bud noget om sammenhængen mellem lov og nåde?

Moses gentager det grundlæggende bud om at hvile på den syvende dag, sabbatsdagen, men han tilføjer et nyt aspekt. Selv om buddet var skrevet på sten under udgangen af Egypten, udvider Moses her den begrundelse, der allerede var blevet givet. Hold sabbatten, ikke kun som et minde om skabelsen, men også som et minde om befrielsen fra Egypten. Guds nåde frelste dem fra Egypten og tilbød dem hvile fra deres arbejde (Hebr 4,1-5). Nu skulle de som svar på Guds nåde mod dem vise den samme nåde mod andre.

I dette tilfælde bliver den syvende dag, sabbatten, ikke alene et stærkt symbol på skabelsen, men også et stærkt symbol på frelse og nåde. Alle i husholdningen, ikke kun børnene, men også tjenerne, dyrene og til og med den fremmede iblandt dem, skulle hvile. Sabbatten tilbyder den nåde, som var givet til jøderne, også til andre. Selv til dem, der stod uden for pagtsfolket. Og det siges midt i Guds lov. Hvad Gud i nåde har gjort mod dem, skal de gøre mod andre. Det er såre simpelt.

Til eftertanke

Læs Matt 18,21-35. Hvordan kommer princippet i denne lignelse til udtryk i sabbatsbuddet, især med den begrundelse, som det gengives med i Femte Mosebog?

Det skyldes ikke din retfærdighed

Centralt i den kristne og al bibelsk religion står temaet retfærdiggørelse ved tro alene. "For hvad siger Skriften? 'Abraham troede Gud, og det blev regnet ham til retfærdighed'" (Rom 4,3).

Ellen White udtrykte det på denne måde: "Hvad er retfærdiggørelse ved tro? Det er Guds gerning, hvor han lægger et menneskes herlighed i støvet og udretter det for mennesket, som mennesket umuligt selv kan gøre. Når mennesker ser deres egen intethed, er de rede til at blive iklædt Kristi retfærdighed" (*The Faith I Live By*, s. 111).

Når vi tænker over, hvem Gud er, hvor hellig han er i modsætning til os, og hvor syndige vi er, indser vi, hvor ufatteligt stor nåde Guds frelsende nåde er. Den blev udtrykt på korset, ved at Kristus, den uskyldige, døde for de skyldiges synder.

5 Mos 9,1-6

Læs teksten med denne kontrast i tankerne. Hvad siger Moses her til folket, som på en dramatisk måde åbenbarer Guds nåde for dem, der ikke er værdige? Hvordan er dette en beskrivelse af princippet i retfærdiggørelse ved tro?

Hvis man skal sammenfatte Paulus' undervisning om evangeliet, kan det måske gøres med denne udtalelse fra 5 Mos 9,5: "Det skyldes ikke din egen retfærdighed og retskaffenhed", at Gud frelser dig. I stedet gør han det på grund af løftet i det "evige evangelium" (Åb 14,6). Gud har givet os dette løfte "ikke på grund af vore gerninger, men efter [sin] egen beslutning og af den nåde, som var givet os i Kristus Jesus for evige tider siden" (2 Tim 1,9; se også Tit 1,2). Hvis løftet blev givet "for evige tider siden", kan det i hvert fald ikke skyldes vores egne gerninger, for vi var ikke til "for evige tider siden" og kan derfor ikke have haft nogen gerninger at fremvise.

Kort sagt vil Gud gøre dette fantastiske for dig og i dig på trods af dine fejl, mangler og stivnakkethed. Og som en følge deraf befaler Gud dig at være lydige mod ham og hans love. Løftet er allerede givet: ligegyldigt hvor gode dine gerninger eller din lydighed er, er det ikke dem, der frelser dig. De er i stedet resultatet.

Af nåde har Gud frelst dig. Når hans lov nu er skrevet i dit hjerte, og hans Ånd giver dig kraft, kan du være lydige mod hans lov.

Til videre studium

"Kristi fjende gjorde oprør mod Guds lov i himlen, og han har som en dygtig, trænet general arbejdet med al sin magt og fundet på den ene bedrageriske plan efter den anden for at ødelægge Guds lov, som er retfærdighedens målestok og det eneste, der i sandhed kan afsløre synd" (Ellen White, *Review and Herald*, 18. nov. 1980).

To billioner galakser smykker universet. Hver af galakserne består af et hundrede milliarder stjerner. Det er 100.000.000.000. To billioner galakser med hver 100 milliarder stjerner er lig med 200.000.000.000.000.000.000.000 stjerner.

Der findes et eksistensprincip: hvad der udtænker og skaber noget, må være større end og overgå det, det udtænker og skaber. Picasso er større end og overgår ethvert kunstværk af Picasso. Den Gud, som udtænkte og skabte vores univers, må være større end det univers og overgå det.

Med det i baghovedet, tænk da over følgende tekst: "I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er" (Joh 1,1-3.). Det vil sige, at den Gud, som skabte alt, som blev skabt, de 200.000.000.000.000.000.000.000 stjerner og alt andet, "gav afkald" og blev en menneskebaby, levede et syndfrit liv og døde på korset, hvor han selv bar straffen for vores synder og vores ondskab, så vi kan få løftet om evigt liv.

Vi har denne store sandhed: nåden er givet os i Jesus Kristus på korset. Hvad beder Gud om til gengæld? "Når du har hørt det hele, skal du drage den slutning: Frygt Gud, og hold hans bud, det skal alle mennesker" (Præd 12,13).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. Drøft i klassen spørgsmålet om, hvordan mennesker, der tror på, at vi skal holde Guds lov, De Ti Bud, også det fjerde, kan undgå at blive legalister? Hvilken forskel er der mellem urokkelig lydighed og lovtrædning, og hvordan kan vi opdage forskellen?**
- 2. Overvej: Har det daglige, praktiske konsekvenser at overtræde De Ti Bud? Hvilke følger har det for vores liv? Er der en øjeblikkelig straf? Hvordan viser Guds kærlighed og nåde sig, når vi har overtrådt hans bud?**

